

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 123.

V Ljubljani, v sredo 30. maja 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Kako sodijo tuji učenjaki o prof. Štreklju.

Da se razvidi, kak glas uživa prof. Štrekelj med tujimi, nepristranskimi učenjaki, navesti hočemo nekaj glasov, s katerimi so navdušeno, upravičeno, entuzijastično pozdravili tuji učenjaki Štrekljevo zbirko »Slovenskih narodnih pesmi« in kako so način njegovega kritičnega urejevanja priznali za jedino pravi.

1. »Listy filologické« pišejo o Štrekljevi zbirki v XXVI. tečaju (1899) na str. 158 takole: »Vydání je v každé příčině vzorné. Přijme prof. Štrekljovi, aby se mu podařilo celý plán uskutečnit. Bude to pevný a spolehlivý základ pro všechna další studia o lidové písni slovinské«. (Izdaja je v vsakem obziru vzorna. Želimo prof. Štreklju, da bi se mu posrečilo dovršiti ves načrt. To bo trdna in zanesljiva podlaga za vse nadaljne študije o slovenski narodni pesmi.)

2. Aleksander Brückner, profesor slovanske filologije na vseučilišču v Berlinu piše v Zeitschrift des Vereines für Volkskunde, herausgegeben von Karl

Weinhold, zvezku IX. (1899) na str. 218 med drugim: »Alle zerstreute Publikationen und reiches handschriftliches Material vereinigte Prof. Dr. K. Štrekelj, um einen Thesaurus slovenischer Volkslieder herauszugeben, von dem der erste Theil . . . abgeschlossen vorliegt. Die Sammlung ist von mustergiltiger Genauigkeit in der Wiedergabe der Texte, Bezeichnung ihrer Provenienz u. s. w. In Aussicht gestellt sind noch zwei Bände, welche die lyrischen u. a. Lieder enthalten sollen; es wird sich damit Prof. Štrekelj ein bleibendes Verdienst errungen haben«.

3. V »Živój Starině« (ruski) poroča o zbirki Slovincem že znani predsednik odbora za Prešernovo slavnost v St. Peterburgu, G. A. Iljinskij, in piše na str. 381, tečaja IX. (1899) med drugim tako:

Оригинальную, но очень ценную особенность этого традиционного издания составляет его критический характер . . . От такого способа издания (единственно правильного и истинно научного) одинаково выигрывает как обыкновенный читатель-любитель, так и научный исследователь; первому он дает возможность воспринимать поэтические образы народного творчества, . . . второму он освобождает от необходимости продвигать черную работу классификации вариантов и опровержения взаимных отношений различных редакций. Отсюда видно, что по научности метода издания г. Штрекеля представляет своего рода unicum и при том тем более достойное подражания, что у нас в России до сих пор не удалось даже попытке такого критически оцененного издания песен, хотя его необходимость давно упоминалась покойным Н. А. Лавровским.

»Originalna, pa dragocena posebnost te grandiozne izdaje je njen kritični karakter . . . Od takega načina izdaje (edino pravilnega in resnično znanstvenega) ima enak dobiček tako navadni čitatelj-ljubitelj, kakor tudi znanstveni preiskovalec; prvemu daje priložnost, da spozna poetične oblike narodnega proizvajanja . . . drugega pa oprošča dolžnosti, da mora sam opraviti mučno delo klasifikacije variant in določevanja medsebojnega razmerja med raznimi redakcijami. Iz tega se vidi, da je izdaja g. Štreklja, kar se tiče znanstvenosti metode, svoje vrste unicum in da zasluži posnemanja tem bolj, ker pri nas v Rusiji do sedaj nismo še niti poskusili, napraviti tako kritično čisto izdajo

pesmi, dasi je na njeno potrebnost že davno opozoril pokojni N. A. Lavrovskij«.

»Slovenska Matica« še pač ni izdala knjige, ki bi bila v znanstvenem tujem svetu obudila toliko pozornosti in toliko vsestranskega priznanja, kakor ga je obudila baš omenjena Štrekljeva izdaja slovenskih narodnih pesmi. In istega moža, ki nam je vstvaril to monumentalno delo, si predzrne »Slovenski Narod« pitati s priimki, kakor c. kr. pritlikovec; temu možu, ki je toliko dragega časa in toliko moči žrtvoval urejevanju slovenskih narodnih pesmi, temu možu očita »Narod«, da je podkupljen, da nam hoče uničiti naš jezik in književnost našo. Temu odličnemu, v vsakem oziru brezmadežnemu rodoljubu je zlobni »Narod« podtaknil znano trditev o našem jeziku, trditev, nad katero sedaj triumfira on sam in ž njim in po njem opozorjeni najhujši naši nasprotni listi in časopisi!

Da, s tako satansko hudobnostjo in zvi-jačo se menda v nas še ni jemalo dobro ime nikomur, kakor se je to zgodilo od strani »Slov. Naroda« prof. Štreklju. Take laži, kakor jih je raztrosil »Narod« proti Štreklju, bi pač zaslužile, da se enkrat vendar vže odločno upre slovensko razumnštvo proti tistemu brezprimernemu terorizmu, s katerim »Narod« slepo in upravičeno gorjansko preganja vsakega, ki ne priznava, da ima »Narod« prvo, jedino veljavno in resnično besedo v politiki, v umetnosti, v znanosti in v književnosti. Upreti bi se moralo naše razumnštvo takemu upravičutskemu preganjanju, kakor ga je uprizoril »Narod« proti prof. Štreklju, in tudi javno dati duška svojemu ogorčenju nad takim postopanjem, s katerim se po krivici in zvi-jači tepta v blato čast in dobro ime svojega bližnjega. Toda, jako dvomimo, da bi se kaj takega zgodilo. Predobro že poznamo to našo takozvano inteligenco, kateri je dogma vsaka laž, ki jo raztrobi »Narod«; inteligenco, kateri je Malovrhovo in Tavčarjevo zavijanje vzelo vsako lastno prepričanje. Če bi ne bilo tako, kakor smo baš rekli, ali bi bil postal profesor Štrekelj žrtev tako ostudne gonje in ali bi naši razumniki molčali kakor grob k taki gonji! No, vedno je še bilo

tako: nemo propheta in patria! Ako profesorja Štreklja prezirajo slovenski kratkovidni vel-možje in se bahajo, da ga ne poznajo, pa zato prof. Štreklja prav dobro pozna učeni, tuji svet in ga čista tako, da bi si vsak narod smel šteti v čast, ako bi imel takega rojaka, kakor je profesor Štrekelj. In to naj bo vrlemu prof. Štreklju v teh dneh, ko je moral okusiti in še okusa od svojih rojakov toliko črnega obrekovanja, toliko grde nehvaležnosti, to naj mu bo v teh urah v tolažbo in zadoščenje. Menda vendar ne bo zopet prišel »Slov. Narod« in rekel, da je profesor Štrekelj morda podkupil preje imenovane učenjake, da so ga tako laskavo pohvalili. Kdo ve? Pod Malovrhovim režimom je kaj takega prav lahko mogoče!

P.

Državni kmetijski svet.

Piše poslanec Fr. Povše.

Dunaj, 24. maja 1900.

Pod predsedstvom kmetijskega ministra zboroval je te dni kmetijski svet, ki je na podlagi predlogov posameznih odsekov rešil prav važne kmetijstvu koristne zadeve.

V kmetijski svet odposljejo dež. odbori vseh kronovin svoje zastopnike prav tako c. kr. kmetijske družbe oziroma deželni kulturni sveti in nekaj članov imenuje ministerstvo (iz Kranjske: baron Berg), vseh članov je 75. Izmed važnejših obravnav naj omenjam sledeče:

1. O pospeševanju sirarstva.

Naša Avstrija ima obilo naravnih predpogojev za uspešno govedorejo, naj omenjam le naših planinskih dežel, katere podajajo vse pogoje umni živinoreji.

V letu 1890. našle so se v Avstriji 8.751.000 glav živine in za pridelovanje krme pa je na razpolago 3.078.172 hektarov travnikov, 2.663.908 ha pašnikov in nad en milijon ha. njiv, na katerih se pridelujejo krmske rastline (detelja i. dr.)

Imamo toraj dovolj krme, in lepo število živine in vendar nas nadkriljujejo druge države v izkoriščanju živine, osobito v mlekarstvu, v maslarstvu in sirarstvu.

Kar zadeva porabo samega mleka, imeli bi mnogo zboljšati v pošiljlatvi mleka v od-

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

XXV.

Lünen, 3. maja.

Ozrimo se še nekoliko na dogodke zadnjih dni.

V Osterfeldu sem stopil popoldan v cerkev, da bi pridigoval svojim rojakom. Pa kaj zagledam? Na ženski strani sama gosposka krila in slavniki, na katerih je našito ptičje perje ali pa umetne rože. »Ne, to niso Slovenke«, sem si mislil in skoraj si jih nisem upal nagovoriti v svojem domačem jeziku.

Nemke so po teh krajih oblečene vse po gosposko, po mestno. Prideš v nedeljo k službi božji, misliš, da si prišel v pariško cerkev. Kdor študira ornitologijo ali pa botaniko, tukaj najde za svoj študij prav lepo priložnost. In to nečimernost so začele posnemati tudi Slovenke. Morebiti nosi doma strgana oblačila, in robeč, ki diči njeno glavo,

hoče biti — gospa. Pa bodi vsem v tolažbo povedano, da se je izmed naših rojakinj komaj četrtina izneverila svoji domači noši. »Estrajharce« se spoznajo po tem, da nosijo robeč in priprosta oblačila. Čudna se zdi ta noša Nemkinjam, in marsikatero grenko morajo Slovenke požreti valed svoje noše. Ni čuda torej, če se marsikatera izneveri svoji domovini.

Vse drugačne so Poljačke. Spoznaš jih na sto korakov daleč po njih pisanih krilih in robečih. Pa te se ne zmenijo za različne opazke, ki od vseh strani lete na-nje. In posledica tega je: pikri jeziki kmalu utihnejo.

Moški se ne ločijo mnogo od domačinov; le po obrazu jih spoznaš; saj je fiziognomija Slovencev do cela drugačna kot Nemca. Včasih nosijo zeleno obrobljene klobuke, zlasti oni, ki so delali na Gorenjem Štajerskem. Mladenci se ponajajo s težkimi verižicami pri urah. Čem več tolarjev mu bije po telovniku, tem lepše se mu zdi.

Vrnil sem se v paderbornsko škofijo. Veliko Slovencev se nahaja po župnijah Wanne, Eickel, Röhlinghausen in Hüllen. V Wanne so že delovali slovenski duhov-

pastor v Röhlinghausenu je želel, da pridem tja; ima precejšnje število slovenskih rodbin, ki so baje slovenskega duhovnika zelo potrebne. Ugodil sem njegovi prošnji, poklical semkaj še Slovence iz Eickela in Hüllena, in dela sem imel obilo.

Videl sem pa tudi onega znamenitega hüllenskega »gospoda«, ki naše rojake spoveduje slovenski. Gabriel se piše; studiral je bogoslovje v Inomestu in precej dobro pozna avstrijske razmere. Naučil se je poljski, pa tudi par besedij slovenščine. Zlasti me je zanimalo, da je tako pravilno izgovarjal slovenske besede, kar sicer pri Nemcih ni navada. Mnogo obdruje s slovenskimi rodbinami, ki jih ima v oskrbi. Je zelo vesel in ljubezniv človek. Pravi, da se mu je že večkrat sanjalo o savski in dravski dolini, in vpraševal me je, če je ondi res tako rajsko lepo, kakor se je njemu sanjalo. »Pridite pogledat«, sem ga povabil; obljubil mi je, pa svoje obljube najbrže ne bo spolnil.

Preselil sem se v vzhodni del Ruhrkohlengebieta, v okolico mesta Dortmundu.

Zgodovinsko baje precej staro je to mesto Dortmund. Že Rimci so si tukaj ustanovili malo naselbino, katero so imenovali

trdnjava, ter je bilo nekaj časa svobodno mesto, kakor so še sedaj Bremen, Lübeck in Hamburg. V zvezi »Hansa« je imelo tudi svoj glas. V šestnajstem stoletju se je Dortmund s celo okolico poluteranil. Do zadnjega časa v celi okolici ni bilo nijedne katoliške župnije. Še sedaj vasi Lünen, Derne, Eving niso samostojne fare, temveč samo misijonske postaje. Župni upravitelji se imenujejo misijonski vikarji. Spadajo prav za prav še sedaj v laro sv. Jožefa v Dortmundu. Vendar pa je ta odvisnost samo še na papirju. Vikarji opravljajo svojo župnijo kot samostojni pastirji; v kratkem času, morebiti že tekom jednega leta bodo te vasi postale tudi de jure samostojne.

Precej prostorno mesto je Dortmund. In kaj bi tudi ne? Saj ima prebivalcev krog 160.000. Neznansko hitro je v zadnjem času rastlo in še raste to mesto. Pred dvajsetimi leti gotovo še ni imelo 30.000 duš. Samo v lanskem letu se je prebivalstvo pomnožilo za 10.000. Protestantov je ravno toliko kakor katolikov, če ne še več. Mestna uprava je v rokah protestantov; večina gospode je luteranska. Izmed 40 gimnazijskih učiteljev sta dva katolika. Nizje ljudstva, ki živi v

daljena mesta z ohlajevanjem, z boljšimi prometnimi sredstvi, z boljšim nadzorstvom trga za mleko po mestih, na katerih se kaj malo pazi na to, da je mleko zdravo, ko je po znanstvenih preiskavah dognano, da je osobito od starih krav skoro nad polovica bolna na pljučih, ter da mleko takih krav pospešuje jetike tudi pri ljudeh, ki uživajo tako mleko.

Osobito lep nalog bi vršile mestne uprave, če bi skrbale za omogočenje dobave mleka za dojenca in male otroke. Koliko malih otrok osobito revnih družin zapade smrti, ker nimajo mogočnosti matere, da jim priskrbe res zdravega mleka, kakeršno pa zamore za dojenca biti le mleko od mladih povsem zdravih krav, katerim se tudi le zdrava, zbrana hrana (seno, otrobi, sol) poklada in katere živali stoje pod vedno in strogo kontrolo živinozdravnikov.

S pomočjo vcepljenja tako zvanega »tuberkulina« zamore se pri kravi konstatovati, ali je popolnoma zdrava ali pa da je nagnjena tuberkulozi.

To je gotovo in neovrgljivo, da zdravo mleko je najprimernejša hrana za dojenca, ker ima v sebi vse snovi, ki so potrebne otroku k razvoju. Naj bi v to poklicane oblasti malo več skrbili obračale, in pogajale se za to, da bi prhajalo skrbno zbrano mleko na trg za male otroke.

Ogromni večini naših živinorejcev pa ni lahko naravnost prodajati mleko, zato je pa podelava mleka v maslo in sir izredne važnosti za naše kmetijstvo in je prav ta panoga vredna največje skrbi kmetijskega ministerstva, da pospeši umno gospodarstvo v tej panogi. Obširno je tu polje delovanja, kakor nam morejo sledeče številke tako prav jasno povedati.

Mi, ki smo eminentno živinorejska država, ne le ne izvozujemo naših pridelkov v taki meri, kakor bi nam šlo, ampak še celo domači trg s sirom ne oskrbimo! Številke naj to potrdi: L. 1898. je znašal izvoz sira iz Avstrije v druge države le 3.104 kvintalov, ko smo iz Švice in Italije vpeljali oziroma kupili 31.017 kvintalov sira! in sicer 10.110 kvintalov strachina, gorgonzole in parmezana, 16.915 kvintalov Emodolca in Groyerja ter 3991 kvintalov malih sirov.

Vvoz ptujega sira pa od leta do leta narašča in sicer v poslednjih petih letih narasel je ta vvoz od 23.493 kvintalov na 31.024 kvintalov, nasprotno pa je naš izvoz padel od 4136 kvintalov na 3104 kvintale. Posebno narasel je vvoz velikih sirov Emodolca, namreč od 13096 kvintalov na 16.915 kvintalov.

Iz tega moramo z obžalovanjem sklepati, da nismo še toliko skrbni, da bi naš domač avstrijski trg s sirom oskrbeli, in ti soče in stotisoče litrov mleka porablja se na pr. za pitanje prasičev, ker naše ljudstvo v goratih od mest in trgov odločenih vaseh ne ve drugače pomagati si, kakor da rabi mleko po posnetju smetane za prasiče.

štija in več katoliških fara. Pravijo, da je družabno življenje med katoliki zelo razvito.

Prometa v mestu je sila veliko. Električna železnica ti šviga sem in tja. Mesto ima tri ali štiri velike kolodvore. Železnične proge se križajo vse vprek. Razun tega ima mesto še veliko pristanišče; saj se tukaj končuje severonemški kanal. Po ulicah vpitje in drvenje, da te ušesa bole. Zato sem hitel iz mesta, kolikor sem mogel.

V koloniji »Kletterhaide«, pol ure od farne cerkve, prebiva krog 100 Slovencev; delajo večinoma na cehi »Preussena«. To je zadnja ceha na severovzhodnem koncu Ruhrkohlengebieta. G. vikar zelo skrbi za svoje farane. Šla sva obiskat vse Avstrijce, bodisi Slovence, Nemce ali Mažare. Cel dopoldan in popoldan sva hodila po koloniji od hiše do hiše v največji vročini. Veliko sva pri tem žalostnega videla in slišala. Ne vem, ali so se ravno tukaj zbrali vsi izmečki. Stanovali vprek vse narodnosti in vsa verstva. In to sila slabo vpliva na vero in moralnost delavskih družin.

Glavna kuga v koloniji pa so slabi časopisi, pred vsem liberalno-protestantovski »Generalanzeiger« in socialnodemokratska »Arbeiterzeitung«; oba izhajata v Dortmundu. Nek delavec se je bil v rudniku poškodoval

Kako majhen je znesek za liter mleka pri pitanju (1—1½ soldov), ko se za sir splača po 4½,—5 kr. Zato mora veljati diviza avstrijskemu kmetijstvu: Snujmo mlekarke in sirarske zadruge, ker obširno je tu odprto polje za delo in velik uspeh in dobiček je zagotovljen, le če umemo ravnati in izdelovati dober sir. Osobito pa naj nas uči naraščajoč vvoz velikih sirnih hlebov (Emodolec), da snujemo velške zadruge, katere naj se v prvi vrsti pečajo z izdelovanjem tolstega Emodolca, ki najde v Avstriji dovolj kupcev in se res prodaje po 90—97 kr. kilo.

Tu je vir, tu se nam odpira mogočnost dobrega izkoriščanja našega mlekarstva in ponovljeno kličem našim mlekarskim zadrugam: skrbite za spretno sirarje in lotite se izdelavanja velikih sirov iz neposnetega torej polno tolstega mleka, skrbite za pravilno osnovane sirne kleti, v katerih naj sir pravilno zori, in zagotovljen je nam povoljni uspeh. (Dalje prih.)

Iz delegacij.

Včeraj se je avstrijska delegacija zabavala s proračunom vojnega ministra. Govoril je delegat Gessmann, ki je zahteval dveletno aktivno vojaško službo vsaj za nekatere kategorije ter zboljšanja oskrbe vojakov; delegat Keil je govoril o dvobojih, ki naj bi končno vendarle ponehali, delegat Zimmer želi razširjenja pravice za jednoletne prostovoljce tudi na absolvente nižjih razredov srednjih in meščanskih šol, da se pomnoži število podčastnikov. Za interese kmetov in malih obrtnikov se je ogrel delegat Hintnerhuber, ki je ob enem tudi prijemal ministra radi povelja, glasom katerega celovski vojaki niso smeli obiskati neke gledališke predstave. Čudna je opazka delegata kneza Schönburga, da se preveč štedi s krogliami in svincem pri strelnih vajah. Govoril je mož tudi o notranje-političnih razmerah. Delegat svetuje državnikom, naj sami rešijo narodnostno vprašanje, ako bi se potom sedanjih pogajanj ne dospelo do nikakega vspeha. Pri tej rešitvi naj se vztraja tako dolgo, dokler se ne napravi mir v državi.

Za njim je odgovarjal vojni minister Krieghhammer. Gledé prepovedi češčine pri zasebnem občevanju mej kadeti na nekaterih vojaških zavodih na Češkem je dejal minister, da se je izdala zato, ker želi vojna uprava, da se govori v armadi obligatni jezik, ker se jeziku ne more nihče dobro priučiti, kdor študira samo slovnico.

Gojitev religioznosti se v armadi ne zanemarija. Nedelja se posvečuje. Službe božje se vojaki po možnosti udeležujejo. Več se ne more storiti, ker nedostaje sredstev in časa.

Po nekaterih nadaljnjih pojasnilih preide minister na zahtevo, naj se kmečki sinovi ob času največjega dela odpustijo na dopust. Minister kaže v tem oziru na razmere

penzija premalo nese, se je ponudil kot agitator teh dveh časopisov; seveda pri tem vleče lepe zasluge. Korupcija se širi bolj in bolj. Koliko si je goreči gosp. pastor že prizadeval, da bi iztrebil to ljuliko! Pa vse zastoj.

Stopiva k neki družini. Bila je prav za prav slovenska; prebiva pa že toliko časa v Prusiji, da se je popolnoma ponemčila. Ničesar božjega pri hiši, niti križa niti svetniške podobe. Na steni visita lepi podobici Marxa in Engelsa; sredi med njima pa slika, na kateri so fotografirani sedmeri največji socialistični svetniki. »Kje ste pa dobili te podobe?« vpraša prijazno g. vikar. Žena nekaj mrmra, — moža namreč ni bilo doma, — slednjič pa pravi: »Nimam časa, da bi se zagovarjala«, ter gre na hišne stopnice lupit krompir. Kakšni morajo neki biti otroci, ki imajo take stariše?

Po vseh slovenskih družinah sem našel svoja tiskana vabila, na katerih je bilo natančno zapisano, koliko časa ostanem v Lüben, kedaj imamo pridige itd. Osebnost sem povabil še vsacega posebej, in menim, da ga ni v koloniji Slovenca, ki bi ga ne bil obiskal. Ob štirih popoldan sva sedla z g. vikarjem h kosilu; ob petih je napovedana pridiga. Prišlo pa je jako malo poslušalcev.

v Nemčiji, kjer so pa stotnije neprimerno močnejše. Mej vajami ne sme biti nikakega presledka, in ako se stvar pobližje opazuje, se pokaže, da sta v vsakem okraju k večjemu dva kmečka sinova, ki pa pač ne moreta priti v poštev. Sicer je pa jedini kmečki sin itak oproščen redne vojaške službe. — Glede tople večerje je šla vojna uprava do skrajnih meja, finančna ministarstva ne dovolita večjega kredita. Da hrana pri vojaki ni ravno slaba, se pozna na vojaku, ko se domov vrača.

Glede razširjenja pravic jednoletnih prostovoljcev na širše sloje, pravi minister, da se s tem ne strinja, ker bi padla potem vsa bremena vojaške službe na kmečki in delavski stan.

Obširneja pojasnila je dal minister glede vedno se množočih dvobojev. Minister pravi, da vojna uprava ne more biti zanje odgovorna. Častniki bi sami morali dospeti do prepričanja, da je dvoboj nepotrebna in pa škodljiva naprava. Potem jim bode sledilo tudi moštvo.

Po sklepnih besedah poročevalca grofa Kottulinskega je bil vsprejet vojni ordinarij in brez debate tudi ekstraordinarij ter se je pričela razprava o proračunu za mornarico.

Delegat Pergelt naglašja, da se je pri sestavi proračuna izredno štedilo, delegat Kaftan obžaluje, da se toliko zanemarija izpopolnitev mornarice v škodo moči države, trgovine in industrije.

Baron Spaun odgovarja, da mornariška uprava vse stori za povzdigo mornarice, kolikor jej dopuščajo sredstva. Gradnja manjših ladij se je popolno prepustila zasebni industriji. Govoreč o samomirih pri mornarici pravi minister, da je bil v 16 slučajih povod strah pred kaznijo in nezadovoljnost z vojaško službo.

Baron Spaun pravi končno, da bo neobhodno potrebno, povišati število stalnega moštva za kakih 2500 mož. Stroški se bodo razdelili na štiri leta, ker bo vsako leto pozvanih le jedno četrtino pomnoženega števila novincev. O tem bota seveda razsojala parlamenta. Dotična predloga še ni došla zbornicama. Zboljšati bo treba tudi položaj mornariških kaplanov, a le skupno z ostalo vojaško duhovščino.

Poročevalec Pergelt izrazi v ime večine mornariškemu poveljniku, ki obhaja te dni 50letni službeni jubilej, priznanje in zahvalo. Ordinarij in ekstraordinarij se nato vsprejmeta z dotičnimi resolucijami, kakor tudi naknadnim kreditom brez vsake spremembe.

Danes ima delegacija bržkone zadnjo sejo.

Malomarnost za gmotni napredek.

Iz Zagreba, 20. maja.

Pred nedavnim je nekdo v hrvatskem uradnem časopisu opozoril na ogromne sklade pravega premoga in železne rude v Banovini (kraj med Kolpo in Uno). Tukaj ima premoga gotovo do 2½ milijarde metričnih centov. Koliko je to bogastvo za ta kraj, pa tudi sploh za Hrvatsko, a posebno še zato, ker se nahaja tukaj tudi izvrstna železna ruda, tedaj dva ujeta za velika industrijska podjetja! In vendar je ravno ta kraj Hrvatske silno siromašen. Kaj mu pomaga vse to bogastvo v zemlji, ko ga ne more upotrebiti. Manjka namreč celemu kraju prepotrebni komunikacij. Sicer se že razpravlja dolgo vrsto let o zidanju železnice od Siska do Karlovca skozi Banovino, in vendar se še do zdaj ni nič storilo. Ko je v zadnjem zasedanju ogersko-hrvatskega sabora vprašal hrvatski poslanec Popović, kaj je vendar s to železnico, je odgovoril minister porogljivo, da je postava za zidanje že zdavnej potrjena, pa da je tudi to mnogo vredno.

Letos se je bilo že po časopisih razglasilo, da bodo to železnico vendar-le zidali še to pomlad, toda ta poročila niso bila resnična, če tudi bi bil že skrajni čas, da se to izvede. Železnica bi stala le 10 milijonov kron, pa še teh noče ogerska vlada žrtvovati za tako važno podjetje, nego zahteva od hrvatske investicijske zaklade 4 milijone kron prispevka, čemur se pa hrvatska vlada protivi čisto opravičeno. Ogerska je sezidala že toliko manje važnih železnic na

svota za to železnico imenovati prava malenkost, in vendar Ogerska noče žrtvovati tudi te malenkosti za zavezno kraljevino, iz katere dobiva tolike milijone vsako leto. Nedavno je bil zopet sprejet zakon o novem posojilu v ogersko-hrvatskem saboru. Nič manje nego 140 milijonov kron se bode posodilo za pospeševanje gospodarskih podjetij na Ogorskem. Hrvatska ne dobi od vsega nič, premda bode morala plačevati obresti od tega posojila. Bi-li bilo zares tako težko, dati 10 milijonov za tako potrebno železnico, kakor je zgoraj omenjena? Ne bi li se s tem pospešila gospodarska podjetja v Banovini, od koder se zdaj narod seli jatom v druge kraje?

Kje so hrvatski državni poslanci, da ne vzamejo v pretres tako važnih gospodarskih vprašanj? Štirideset njih sedi v ogersko-hrvatskem državnem zboru. Ko bi se vsi odločno zavzeli za tako važne stvari, gotovo bi kaj izposlovali in Hrvatska ne bi tako nazadovala v gmotnem pogledu. Slaba stran naših poslancev je ta, da ravno na gmotni napredek naroda niti ne mislijo. Kaj bi bilo drugače mogoče, da Hrvatska ni nikdar deležna večjih gospodarskih investicij, na katere so Mažari na Ogorskem potrošili celih 5 milijard kron. Hrvatska plača obresti, ne uživa pa od glavnice nič. Ta malomarnost naših poslancev največ škodi Hrvatskeji. Dolžnost svojo store hrvatske obrtno-trgovske komore, ki pri vsakej takej priložnosti zahtevajo, da se stroški za investicije podeli pravično med Ogersko in Hrvatsko. A kdo jih podpira? Razun opozicijskih časopisov nobeden ne zagovarja njihovih pravičnih zahtev. In potem se še čudimo, da se za Hrvatsko nič ne stori. Ko bi Hrvatska imela 40 odličnih in pogumnih mož med svojimi zastopniki v ogersko-hrvatskem saboru, ki bi nesebično in brezobzirno branili svojo domovino, stala bi Hrvatska v gmotnem pogledu na boljem temelju, nego je to dandanes, ko narod z veliko skrbjo gleda v svojo negotovo bodočnost.

Pri svečanem sprejemu delegacij je odgovoril hrvatski poslanec Gjuričević na vprašanje cesarjevo o delovanju hrvatskega sabora, da se zdaj na tem saboru ne politizira. Mi temu junaku odgovorjamo, da je to za sluga hrvatske opozicije, ki je v saboru prisilila njega in njegove privrženice, da se bavijo tudi z gmotnimi vprašanji, ki se tičejo hrvatskega naroda. Ko bi se bil posl. Gjuričević s svojimi somišljeniki v Budimpešti manje bavil z izvestno politiko, bi bil gotovo kaj izposloval za Hrvatsko v gmotnih zadevah; do zdaj žalibog ni on s svojo verno družbo nič dosegel, a hati se je, da ostane tako nespremenjeno, dokler bodo taki možje zastopali hrvatski narod na tako važnem mestu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. maja.

Spravni poskus znova izjalovljen.

Levičarji so menili, da bodo kar čez noč rešili nevarno krizo, katere prvotno niso povzročili Čehi ampak nemški levičarji sami. Na shodu načelnikov levičarskih klubov ni prišlo do nikakega sklepa in brezdvomno homo dne 6. junija tam, kjer smo bili pred pričetkom binkoštnih počitnic. Nemški levičarji ne odstopijo niti za las od svojih mastnih predprav, in ako pojde tako dalje, vlada ne dobi niti takozvane večine za dnevni red, večine, s katero bi rešila iz obstrukcijske nevarnosti proračunski provizorij in investicijske predloge. Reklo se je sicer pri posvetovanju klubovih načelnikov, da bi levičarji že sodelovali v boju proti obstrukciji, ko bi vodilno ulogo prevzele desniške stranke, kakor tudi vso odgovornost in dale ob enem levičarjem poročstvo, da ne pride tedaj na dnevni red ničesar razun omenjenih vladnih predlog. Tako daleč se seveda ostala desnica posebno pa Jugoslavlani ne morejo spuščati, ker pač ne morejo voditi boja proti svojim zaveznikom. S tem poskusom toraj ne bo nič, a pokazal pa je, da imajo Čehi resno voljo opustiti obstrukcijo, čim se jim da prva prilika, nasprotno pa Nemoi niti malenkosti ne dovolijo v dosegu miru. Češki poslanci so sami povabili voditelje nemških strank k zadnjemu posvetovanju in povedali, da sta posl. dr. Kaizl in dr. Kramar voljni

pniki. A vse ni nič pomagalo. Pokazali pa so Čehi, da imajo resno voljo opustiti obstrukcijo. Nemški levičarji se nikdar niso toliko ponižali, kakor sedaj Čehi, ki sami iščejo mostu preko nevarnega prepada in sami stavijo iniciativne predloge v dosego miru. Seveda ako ga Nemci ne marajo, vsiliti ga jim nihče ni dolžan.

Včerajšnji poraz dunajskih liberalcev je izredno občuten. Padel je vodja dunajske židovsko-liberalne stranke, dr. Vogler, takorekoč duša sedanje opozicije. Pri prvotni volitvi je dobil dr. Vogler celo šest glasov več, kakor njegov krščansko-socialni protikandidat, včeraj je pa naenkrat zaostal za celih 55 glasov. Krščanski socialci so si priborili v prvem razredu osem mandatov na račun vsemogočne liberalne klike in imajo sedaj že 123 svojih mož. Jutri bo boj v četrtem razredu, ki bo znatno pomnožil število krščanskih socialcev v mestnem zboru. Liberalno časopisje svetuje maloštevilni opoziciji, naj se ne poslužuje svojih pravic, ker itak nič ne doseže, in naj prepusti gospodarstvo samim krščanskim socialcem.

Skupni finančni minister Kallay je upravitelj okupiranih dežel Bosne in Hercegovine. Pred nedavnim je ta mož v oficijskih listih veljal še za vzor-ministra, za neprekosljivega civilizatorja, ki je napravil iz nedosežnih gorskih gnezдов bivališča kulture, ki je vse zmogel, karkoli je hotel. Omenjalo se seveda ni v javnosti vseh njegovih velikih zaslug, le sem pa tje se je poročalo o blagoslovljenju nove šole, o položitvi kaknega temeljnega kamena. Sicer se pa navadno nobeden ni zmenil za Bosno in Hercegovino, nihče ni hotel motiti lepega miru in krasne sloge mej deželama in Kallayem. Le vsako leto jedenkrat, v prestolnem govoru so delegatje zvedeli, da nova Avstrija iz svojega pokriva svoje potrebe. Bili so pač tudi časi, ko se je sem ter tje čulo kako mrmranje o bosniškem Kallay-doskopu itd., a ti časi so že minuli, posl. Eim in Vašaty sta že mej mrtvimi. Krasne razmere so vladale do najnovejšega časa. A sedaj so se nenadno spremenile. Upravitelj Kallay se je zameril Mažarom in iti bo moral, od koder je prišel. V Bosno je treba namreč dovažati mnogo najrazličnejših stvari in menda od prvih početkov Mažari v središče Bosne niso poznali druge potinogo preko Reke po železnica z najznamenitejšimi tarifi. V zadnjem času si je pa Kallay mislil: »Warum bis Fiume schweifen, liegt doch Metković so nah!« in po najkrajši in cenejši poti spravljati je svoje potrebe v svoji deželi preko Dalmacije. S tem se je pa grozno zameril Mažarom in do dobra sta se spila s Szellom. Kallayeva tla so sedaj popolno omajana, njegova slava se je razpršila in v Bosni vladajo sedaj na vseh koncih in krajih najgorostasneje razmere, huje menda kakor pred okupacijo. Jedino katolikom se ne godi nikjer bolje kakor v Bosni, pravijo sedaj Mažari pač samo zato, da se upro proti njemu tudi vsi kalvinci, ki so ga dosedaj naravnost obožavali. Dokler je Kallay vedel, da se niti misliti ne sme na Metković, tako dolgo je bilo vse dobro, do tedaj je celo Avstrija morala verjeti, da je za Bosno ni najti bolje uprave, kakor je Kallayeva, sedaj se je pa naenkrat pokazala vsa hvala kot umetna laž in celo krasno poslopje je razpadlo v nič, Kallay si bo pa zapomnil srednjevesko prislovico: Qui mange du Pape, en meurt.

Vihar v francoski zbornici. Francoski republikanci ne morejo biti srečni brez najrazličnejših afer. Znova so spravili na dan Dreyfusovo afero. Zopet sta zapletena v neko nečastno tajno delo dva ministerijalna uradnika, ki sta barantala z nekimi tajnimi pismi, ki so v zvezi z Dreyfusovo afero. To je bil povod viharju v francoski zbornici zadnja dva dneva. Vojni minister Galliffet ni imel sreče v svojih odgovorih, pomagal mu je ministerski predsednik. — Zbornica je sicer odobrila predlagani dnevni red, a le z večino 40 glasov, kar pač ni mnogo obnavzočnosti 515 poslancev. Vihar je bil tolik, da je predsednik moral pretrgati sejo. Vojni minister je odšel iz zbornice, baje vsled tega, ker mu je prišlo slabo, splošno se na

Ostavko objavi ministerski predsednik ob enem z imenovanjem naslednika. Seveda tudi z odstopom vojnega ministra kriza še ne bo poravnana. Sledili bodo bržkone še nadaljni polomi in tudi dvoboji se napovedujejo. Posebna napetost vlada mej obdolženim kapitanom Fritschem in Waldeck-Rousseau-om. Pri opoziciji je najbolj neprijatelj ministerjski predsednik, ker je proti njeni volji znova pričel z odkrivanjem umazanih afer. Dokler se ta ne umakne, bržkone v parlamentu ne bo miru. Trajnega miru seveda tudi potem ne bo, ker vodilni elementi tega niso vajeni.

Z izidom belgijskih volitev liberalci niso zadovoljni. Z veliko žalostjo vzdihujejo liberalni listi, da se niso izpolnile nade nasprotnikov krščanstva, da bi si osvojili »klerikalne« trdnjave, »krmilo je še vedno v katoliških rokah«. Katoliški možje imajo v rokah 85 mandatov, poleg tega je pa še lepo število krščanskih demokratov in imajo socialni demokratje in pristni liberalci le nekaj nad 50 glasov. Zelo čudna in smešna je pa trditev, da bi bili liberalci dobili lahko še več mandatov, ko bi bili volivci storili svojo dolžnost. Ta trditev je pač jalova, ker je moral vsakdo na volišče pod kaznijo in tudi sicer ni misliti, da bi bili liberalci pustili doma svoje volivce.

Knjige in časopisi.

»Narodni Gospodar«, glasilo »Gospodarske zveze«, prinaša v 10. številki zopet veleznimivo gradivo. Na uvodnem mestu čitamo članek: »Železnična proga Celovec—Loka—Divča«, dalje nadaljuje A. Štrekelj tehtne članke »Kako zboljšajmo svoje gospodarstvo?«, v oddelku »Kmetijstvo« se poučuje o pridelovanju trave po sadovnjakih in sadovnosnih travnikih. Čebelarji imajo tudi v listu svoj poseben oddelek. Mlekarje in sirarje poučuje »Gospodar« v umetnem pinjenju in kondenziranem mleku. Na nadaljnjih straneh vrlo urejevanega lista poizvemo, kako kaže letina na Primorskem in 10 zapovedi umnega kokošarstva. Celotno polnijo vprašanja in odgovori, za vsakega gospodarja čtivo neprecenljive važnosti. Trgovina dobi v 10. številki nadaljevanje članka prevažanje živali z železnico, obrt pa o nedeljskem počitku v obrtu. Konečno »Gospodar« poroča o sedanjem stanju združništva na Dolenje-avstrijskem, o mesečnem denarnem prometu 21 posojilnic, o tržnih cenah žitu na dunajski borzi, na trgu v Ljubljani, Kranju, Crnomlju, Metliki, Mariboru, Ptuj, Celovcu, Velikovecu, Gorici in o tržnih cenah surovih kož. Ta bogata, temeljita vsebina priporoča »Narodnega Gospodarja« vsakemu, ki se zanima za razvoj našega narodnogospodarskega življenja. »Narodni Gospodar« velja za pol leta 2 kroni in izhaja dvakrat na mesec. Člani »Gospodarske zveze« ga dobijo brezplačno.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. maja.

Nadvojvoda Leopold Salvator v Metliki. Kakor je »Slovenec« že poročal, potuje te dni po Dolenjskem nadvojvoda Leopold Salvator. V ponedeljek se je mudil v Metliki, kamor je prišel od Jaske, Vivodine in Drašič sem, okoli ene ure popoldne. Metličani so sprejeli sijajno visokega gosta. Celotno mesto je imelo ta dan praznično lice. Raz hiš je plapolalo polno cesarskih zastav in slovenskih trobojnic. Približno v sredi mesta pri Weiblnovi hiši je bil postavljen slavolok z napisom: »Pozdravlja te ponižno mesto Metlika«. Tu so se zbrali tudi razni zastopniki oblastev, da se poklonijo nadvojvodu. Predstavljal jih je črnomaljski okrajni glavar, g. Orešek. Mej pokanjem topičev je prišel nadvojvoda v mesto. Po ulicah ga je čakalo mnogoštevilno ljudstvo, ki je privrelo iz okolice. Ko je prišel nadvojvoda v spremstvu drugih častnikov do slavoloka, je bil pozdravljen v imenu mesta od g. župana. Ta je v kratkem, jedrnatem in vznemirjenem slovenskem govoru povdarjal, da »visoka cesarska visokost ne bode videla lepih palač, pač pa dobi tu zvesta, svojemu cesarju udana, avstrijska srca«. Nadvojvoda je nato pripomnil, da je vse prav dobro razumel

to je nagovoril nadvojvoda še gosp. prošta Dovgana, sodnika g. Šumerja, nadoficijala g. Jonketa, davkarja g. Kožarja, načelnika ognjegascv g. Gangla, vodjo metliške ljud. šole g. Burnika. Prav pri slavoloku je pa pozdravila nadvojvoda v imenu učencev in učenk ljudske šole hčerka lekarnarja gosp. Wache, vročivši mu krasen šopek. Stanoval je nadvojvoda v komendi nemškega viteškega reda. Obedoval in večerjal je pa v gostilni g. Markota Pezdircu. Zvečer je bila bakljada in vse mesto razsvitljeno. V torek jutraj ob sedmi uri se je podal nadvojvoda v Črnomelj.

Občinski svet ljubljanski ima v petek, 1. junija popoldne ob 6. izredno sejo. Na dnevnem redu je volitev podžupana in odsekov, poročilo o izidu volitev ter razna poročila personalno-pravnega, stavbnega in šolskega odseka, mej temi prošnja blagajnika Bradaške za umirovljenje in podelitev službe magistr. tajnika.

Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je priznal dež. predsednik Ivanu Plevelu, pazniku Prašnikarjeve tovarne za cement v Mekinjah.

Graški občinski svet v škripcih. Graški magistrat je pobiral K 880 naklade na 1 hl. denaturiranega špirta, dasi je taka naklada po državnem zakonu z leta 1890 odločno prepovedana. Mestni občini je nosila ta naklada na leto 30.000 K. Ker je tudi dežela naložila na denaturirani špirit naklado, pritožili so se graški trgovci in obrtniki pri finančni oblasti, češ, da nikakor ne gre plačevati toliko naklad, ki so prav za prav protizakonite. Finančna oblast je vso zadevo preiskala in končno magistratu prepovedala še dalje pobirati to naklado in hkratu zaukazala, da mora graška občina povrniti vso naklado, kolikor jo je dozdej nabrala. Graški občinski svet je vložil sicer utok, toda ni dosti upanja, da vspe.

Srečni Gradec. O Binkoštih prirede avstrijski neodrešenci Schönererjevega kalibra velike slavnosti. Nemški »Schulvereine« bo imel svoje veliko zborovanje, zveza nemških turnerjev napravi prvo svoje »Gauturnen« in veselice v velikem stilu. Graški župan dr. Graf pozivlje meščane, da dostojno okrase svoje hiše in z največjim spoštovanjem sprejmo drage goste. Graškemu meščanstvu pa že preseda neprestano heilanje, ker britko občuti razpor, ki ga je rodil nemški šovinizem med meščanstvom pa med vojaštvom in državnim uradništvom, graško meščanstvo bo, kakor pričajo nekateri glasovi, po večini le z zakrito nevoljo vsprejelo drage svoje tevtonske brate, ker so ti zakrivali, da se slovanski jug, od katerega Gradec največ živi, čedalje bolj odtuja in oddaljuje Gradcu. Graški mestni očetje ugibljejo in pretresajo, zakaj se čedalje manj tujev oglašajo v Gradcu, zakaj se čedalje manj penzionistov seli v Gradec, zdaj krive to, zdaj ono, svoje narodne zagrizenosti in nestrpnosti pa ne vidijo, zato iščejo vzrok zaman.

Štajerske novice. Doba plavice se je v Celju pričela na dan sv. Urbana. Odslej bode vsako nedeljo v Celju maškarada s plavicami. — Celjski nemški obrtniki so šli prosit Wolfa, naj jim kaj izposluje pri vladnih osebah na Dunaju. Wolf jih je debelo gledal, še bolj debelo pa bodo gledali obrtniki Wolfove vspehe. — Letina na Spod. Štajerskem kaže jako dobro. — Hausenbichlerjeva kočna na Savinjskem »Triglavu« Mrzlici ima sedaj tudi notranjo upravo preskrbljeno. — Toča je močno pobila v soboto po St. Rupertu in St. Lenartu v Laškem okraju. Naletela se je ondi poldrugo ped na debelo. — V kadetni šoli v Mariboru se je postavil v spomin 50letnega vladanja cesarja Franc Jožeta cesarjev kip. Sedaj bode dobil kip zgodovinsko ograjo. Obdajala ga bode veriga, s katero je bila v pomorski bitki pri Visu vsidrana ladija slavnega Mariborčana admirala Tegetthoffa. — V Mariboru bodo izleteli o Binkoštih razni nemški štajerski obrtniki. To bode hajlanja!

Goriške novice. Slovenska šola v Gorici je bila v soboto v rokah upravnega sodišča na Dunaju. To sodišče je ugodilo goriškemu magistratu proti zahtevi ministerstva, da mora mesto preskrbeti za slovensko šolo druge poslopje, ker nezdruženo

sodišče je bilo mnenja, da je Katinellijeva vojašnica dobra za slovenske otroke! — Obesil se je v Gorici 60letni Josip Pertscheider v svojem stanovanju. Bil je lastnik kavarne »Teatro«. Pravijo, da se mu je zmešalo, ker ga bode poslopje, katero zida, stalo več, nego je proračunil. Že pred časom je bil mož v norišnici v Feldhofu. — V Soči je padel voz sodovodarja Kosovela na potu iz Gradišča v Gorico. Voznika sta zaspala na vozu. Kosovel ima 800 gld. škode.

Za gradnjo šole na Muljavi določeno pobiranje doklade je vlada z ozirom na vladajočo bedo za dobo dveh let ustavila a odredila, da se svojedobno šola mora graditi.

V Postojini bodo zidali novo občinsko poslopje. Šolsko poslopje bodo dovršili do jeseni. Čujemo, da napravijo novo ulico in cesto in nove stavbne prostore.

Vrednost »Izmajlova«. Cel svet ve, da je Aškerčev »Izmajlov« z Ganglovim »Sinom« vred tako dolgočasna igra, da je pregnala malone vse občinstvo iz našega gledališča. O tisti igri je pisala »Lah. Ztg.« da se iz nje ne vidi, koliko talenta ima Aškerc za dramo. Tudi »Soča« ni bila ž njo zadovoljna. Sedaj pa poslušajmo kako visoko jo ceni Aškerc sam. Šekspirjevi drami je sicer nobeni ne primerja, pač pa pravi, da je ne da za 333 parov čevljev. Če torej računamo par čevljev prav po ceni po 6 gld., bila bi ta drama vredna več kot 1998 gld., kar je že nekaj. Sicer pa sledi iz primerjanja »Izmajlova« s tolikimi čevlji, da mora biti Aškerčeva drama — velik »štifele«.

Ljubljanske novice. Pred okrajnim sodiščem v Ljubljani bode v soboto dopoldne zanimiva obravnava. Zvedela se bode rosnica o tistih smerekah, ki so napravile toliko razburjenja v ljubljanskem ognjegasnem društvu. Glavno ulogo v aferi igra načelnik g. Stricelj. — Z nožmi sta se klala včeraj v »Zvezdi« bijarska hlapca Alojzij Mihelj in Janez Gril. Mihelj je Grilu potisnil v levo stegno nož. Grila so odpeljali v bolnico, Mihelja pa na rotovž. Skregala sta se zaradi jedne cigarete. — V Trstu so aretovali Ljubljancina Josipa Pelisa, ki je bil že dalje časa izgnan iz Trsta. — Ljubljanski stražnik P. . . . ne, ki je dobil radi slovenskega »Tukaj« v Celju pri rezervistih tri dni zavora, se je včeraj vrnil v Ljubljano nepoškodovan. — Obsojen je bil danes Anton Kastelic, bivši brivski vajenec, na 8 mesecev zavora radi javnega nasilstva proti straži. — Aretirani zlatarski pomočnik. Včeraj je poklicala žena urarja Klopčiča, ki sedaj v Parizu ure navija, policijo, ker je zapazila, da ima njen zlatarski pomočnik Sartory zlato verižico, ki je bila prej v izložbi. Pogrešala je več prstanov in druge zlatnine. Sartory tatvine ne taji. Zapestnice je delil dekletom.

Toča je pobila 25. t. m. tudi v občinah Krka, Dob, Radohova vas, Gorenja vas in Velike Peče.

Avtomobil in izvoščeki. Izvoščeki dobivajo čedalje več tekmecev, ki jih hote uničiti. Za tramvajem je prišlo kolo, za kolesom avtomobil. V Gradcu se je ustanovila družba, da bi oskrbela za osebni promet avtomobile ter vložila prošnjo za koncesijo. Graški izvoščeki so oblezli vse merodajne osebe in urade, da preprečijo to namero. Namestnik je svetoval odposlancem izvoščekov, naj sami ustanove tako podjetje, da bodo z avtomobili redno prevažali ljudi po ulicah, koder ne teče tramvaj, sicer se ne bodo mogli ubraniti kapitalističnemu podjetju.

Ušel je Jakob Vidmar vulgo »Cunjarjev« iz Stare Loke, ker mu je bilo sitno policijsko nadzorstvo. Vidmar ima silo rad tujo lastnino.

Heldova tovariša, mladi cigan in ciganka sta, kakor smo že poročali, v novomeškem zaporu. Zasledil ju je g. Kocmur, solicitor pri dr. Krisperju. Vzbudila sta njegovo pozornost, ker ga je cigan pozdravil »Guten Tag Euer Gnaden.« Kozavost cigana se mu zdela sumljiva in ker se je cigan zapletal na vprašanja v protislovja ter se util, da iz praviteljstva

ki ju je takoj odpeljal dalje v Logatec. Ciganka je mlada, krasna ženska. Pri aretovanju se je vrgla na tla. Sedaj pričakujeta Helldova tovariša v Novem mestu sodbe.

Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 19. do 25. maja je dela iskalo 15 možkih delavcev in 36 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 15 možkih delavcev in 41 ženskih delavk, 90 delavcem je bilo nakazanih 54 odprtih mest in v 26 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 4 možkih in 22 ženskih delavkah. Od 4. jan. do 21. maja je došlo 1451 prošnja za delo in 1187 deloponudb, 2073 delavcem je bilo 1324 odprtih mest nakazanih in v 768 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj: 1 oženjen vrtnar, 1 kovač, 1 mizar, 1 sodar, 1 trgovski hlapec, 1 kovač in šest konjskih hlapcev, dva hišna hlapca, 3 poljski hlapci, 1 kravar, 1 trgovska prodajalka, 2 fini sobarici, 5 gostilniških kuharic (plača od 30–50 K), 2 kuharici k orožnikom, 2 navadni kuharici, 8 deklic za vsako delo, 8 deklic k otrokom, 2 navadni natakari, 5 kuhinjskih deklic, 16 dekel za kmetijska dela. Vajenci za trgovine in obrte.

Veselje za kolesarje. Zakon, katerega je sklenil isterski deželni zbor, da se pobira pristojbina od bicikljev, ni dobil cesarjevega potrdila.

Srbski pesnik Sundečić, tudi Slovencem dobro znan, je v Kotoru nevarno obolel.

Od raznih strani. Premješčen je poštni oskrbnik J. Prohaska iz Ptuja v Maribor. — Nov poštni urad dobesl. junijem v Koprivnici na Štajerskem. — V Borovljah je pogorela hiša Lorenca Husa. — Mariborski nemški učitelji so sklenili v svojem društvu odkloniti predlog voitsberskih učiteljev, da bi se štajarska učiteljska zveza in nemška učiteljska zveza združili preko narodnostnih prepričkov za strankarske interese. Prijeli so dež. odbornika dr. Kokoschinegga, ki ne izpolnjuje obljube, da jim bode gromotni položaj zboljšal. — Grof Clary, štajarski ces. namestnik, se je včeraj mudil na Dunaju. — Celovski heilovci pihajo. V Celovcu so priredili gledališko predstavo na korist »Südmarka«. Obisk te prireditve je bil baje vojaštvu prepovedan pod kaznijo tridesetdnevnega zavora. Tako heilovci niso prišli v položaj, da bi s cesarskim denarjem napolnili »Südmarkino« blagajno. — Iz Celja je včeraj odšel nadvojvoda Rainer. —

Laška kultura. Iz Apulije je dobil laški kralj prošnjo neke občine, ki prosi, da se ustavi obligatno pohajanje šole. Tudi občina Villaminorzo je sklenila slično prošnjo, poleg tega pa pristavila, da misli sploh vse šole opustiti. Sedaj se je oglasilo še mesto Castiglione v »slavnih« Abruzah, da šole preveč veljajo in da jih ni treba. To je tista slavna laška kultura, katero usiljujejo preko velike luže Slovencem. Hvala lepa za tako kulturo!

Burska šala. Tekom burske vojske je burski vodja Jooste premagal in Angležem vzel mesto Priesko. Pri tem podjetju ni imel nič več kakor devet mož. Osem jih je postavil okrog mesta, devetega pa je poslal v Priesko s sporočilom, da bo začel takoj mesto bombardirati, ako se ne uda. Prieska se je brž udala. Pozneje je bilo pa Angležem menda grozno žal, ker so se dali speljati na led.

Bismarckov spomenik v Afriki. Na nemški posesti v Afriki v glavnem mestu Dar-es-Salaam se je odkril spomenik Bismarcku. Gouverner Liebert je imel slavnostni govor. Avstrijski nacionalni listi o tem na široko poročajo, češ, da priča ta spomenik, kako je nemški jezik dolg.

Odvedeni redar. Nekemu pariškemu redarju se je pripetilo nedavno precej siten slučaj. Opazil je neki avtomobil, ki je po njegovem mnenju preveč dirjal. Skočil je na svoj bicikel, kolesaril za avtomobilom in klical: »Počakajte, počakajte!« Avtomobil se je končno res ustavil in redar je pričel izpraševati vozača po imenu. »Pišem se Julij Cezar in sem star 18 let«, bil je odgovor precej priletne vozača z avtomobilom. Redar je uvidel, da ga ima mož za norca. Pozval ga je, naj mu sledi na stražnico. »Z veseljem«, dejal je Julij Cezar, »kar stopite za menoj, jaz sem Julij Cezar.«

redar se je res usedel, avtomobil pa je s silno naglostjo pričel drdati v nasprotno stran, ne pa proti stražnici. Redar je moral obsesti na vozu. K nesreči se je avtomobil zadrl v neki voz in se moral ustaviti. Odvedeni redar je sedaj potegnil Julija Cezarja z voza ter ga peljal na stražnico, kjer je dobil novi Cezar 2 dni zavora.

Bestija v človeku. V bližini mesteca Tozebinia na Češkem je živel železniški uslužbenec Molikiewicz. Imel je v oskrbi triletnega otroka, za katerega se otrokova mati ni hotela zmeniti. Molikiewicz je radi tega večkrat godrnjal, pretekli teden pa je dejal svoji ženi in tašci, naj otroka spravite od hiše na katerikoli način. Ko je Molikiewicz odšel od doma, vzela je tašča vrečo in šla z otrokom v gozd. Tu je moral otročiček zlesti v vrečo, katero je starka zavezala in z vso močjo tolkla ž njo ob velik kamen. Od daleč je gledal to početje nek deček, ki je mislil, da starka ubija mačko. Tašča je končno ubitega otročička zagrebala, a zločin je še isti dan bil odkrit, ker je deček, ki je njeno dejanje opazoval, vsled radovednosti odkopal jamo in zagledal notri malega mučenička.

Konec Luccijev. »Slavni« Lucci, ki je dolgo časa sleparil ljudi s svojim stradanjem, je sedaj v Lillu v ječi. Počel je vsakovrstne nenravnosti.

Opravičen strah. Mož: »Pojdi, žena, in naroči mi orehovca, ker me grize po želodcu.« — Žena: »Veš kaj, tega ne storim, ker se bojim, da bi te potem vedno grizlo.«

Nesrečna številka. Kmet v joku: »Sedaj vem, da je 13 nesrečna številka! Kako me tišči v želodcu. Gotovo zato, ker sem sinoči snedel 13 štrukljev.«

Društva.

(Vabilo) na CXXI. odboro sejo »Slovenske Matice« v Ljubljani dne 6. rožnika leta 1900 ob petih popoldne v društveni pisarni. — Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Odobrenje zapisnika o CXX odborovi seji. 3. Poročilo gospodarskega odseka o računih za leto 1899 in o društveni hiši. 4. Poročilo o pripravah za občni zbor. 5. Tajnikovo poročilo. 6. Eventualia — V Ljubljani, dne 25. vel. travna 1900. — Predsednik: Fr. Levec.

(Tamburaški klub »Zvezda« ima v soboto, dne 2. junija pod vodstvom g. Adamiča v pritličnih kavarniških prostorih »Narodnega doma« svoj prvi letošnji koncert z vseskozi novim vspešnim. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 h.

Iz »Trgovske in obrtniške zbornice«.

V zadnji seji je gospod Ivan Baumgartner poročal o prošnjah za službo zborničnega koncipista in predlagal, naj se le ta podeli dr. Viktorju Murniku. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Zbornični svetnik Friderik Pauer je poročal o vprašanju, če ima F. D. v Udmatu kot krčmar in branjevec pravico prodajati doma pečen kruh. Ker v prejšnjih časih na deželi ni bilo dovolj pekov, je nastala navada, da gostilničarji pečejo za svoje goste kruh. Gostilničarji so po mnenju odsekov upravičeni, da pečejo kruh ter ga prodajajo svojim gostom, upravičeni pa niso, svoje izdelke obrtoma, kakor peki, čez cesto prodajati. Še manj imajo pa branjevec pravico, kruh peči in prodajati. To pravico imajo le peki, ker izdelovanje in prodajanje kruha ni nič drugega nego izvrševanje pekovega obrta, in se mora za ta rokodelski obrt imeti posebno dovoljenje, katero gotovo ni obseženo v pravici za izvrševanje branjarije. Poročevalec torej predlaga v odsekovem imenu: Zbornica naj v tem smislu poroča c. kr. deželni vladi. Predlog se je vsprejel.

Prov. predsednik Ivan Baumgartner poroča o vprašanju, če se naj smatrajo g. T. opekarji v Breitenau-u za poljedelske delavce in če so kot taki podvrženi zavarovanju za slučaj bolezni. § 3 zakona z dne 30. marca 1888, zahtevajočega bolniško zavarovanje delavcev izvzema kmetijske in gozdarske delavce od dolžnosti bolniškega zavarovanja, ne karakterizuje njih pa natančneje. Mnenje odsekov je, da T-ove opekarne niso kmetijski postranski obrti. Že tovarniški obrat, veliko število le pri obratu in ne tudi sicer pri kmetijstvu uslužbenih delavcev, prav znatna množina izdelanih opek, ki se gotovo ne smejo več šteti za surovine, katere značaj v kmetijskih postranskih obrtih predelani izdelki ne smejo izgubiti — kažejo, da gre tu za podjetje, ki spada pod obrtni red; tega mnenja je tudi posestnik opekarn sam, vsaj jih izvršuje na podlagi obrtnega lista. Toda ne glede nato se ta obrat pred vsem že zaradi tega ne more imenovati kmetijski postranski obrt.

ker opekarne sploh, brez ozira na obseg in na to, če je opeka surovina ali ne, niso obrati, ki se pečajo s kmetijskimi predmeti. Material za opeke se dobiva iz zemlje, zemlja pa ni nikak kmetijski izdelek. Po trdnem prepričanju odsekovem torej niso T-ove opekarne nikak kmetijski obrati in tudi pri njih uslužbeni delavci — Lah, ki so le opekarji in se ne pečajo s kmetijskim delom — niso kmetijski delavci, torej tudi ne izvzeti od dolžnosti bolniškega zavarovanja. Tudi c. kr. obrtno nadzorništvo za IV. nadzorni okraj v Gradcu smatra T-ove opekarne za brezdvomno obrtne obrate, katerih delavci so dolžni, da se zavarujejo za slučaj bolezni. Odsek torej predlaga: zbornica se naj izjavi v tem smislu, kar se zgodi.

Zbornični podpredsednik Anton Klein je poročal o prošnji krojaške zadruge v Ljubljani za prispevek v pokritje stroškov za krojaški tečaj. Dovolilo se je podpore 180 kron.

Zbornični svetnik Fran Omersa je poročal o prošnjah za dovoljenje, da se napravi v Zagradcu javna tehnična. Prošila sta za dovoljenje J. H. iz Fužin pri Zagradcu in J. O. iz Zagradca. Krajevne razmere občine Zagradec so primerne za napravo javne tehnice. Občina sama se je izjavila, da ne napravi javne tehnice. Ker pa je tehtanje pri javnih tehnicah združeno z natančnim vodstvom knjig in izdajanjem potrdil, bi prosilca, ki ne znata ne pisati in ne brati, ta posel ne mogla opravljati sama, ampak si morala najeti zmožne osebe, za katere bi morala prevzeti vso odgovornost. Tako odgovornost pa bi težko mogla prevzeti, zato bi bilo morebiti bolj umestno, da se jima da pravica za napravo privatne tehnice, ako se za to oglašata. Povdarjati pa je potrebo javne tehnice, ker je v teh krajih promet z živino dokaj živahen. Naj pripravejše mesto bi bilo na kraju, kjer se stikajo ceste iz Virč, Ambrusa in Grosuplje. Poročevalec predlaga: Zbornica poročaj v navedenem smislu. — Sprejeto.

Zbornični svetnik Andrej Mejač je poročal o tarifi semnje za živino in blago v Brusnici. Tarifni postavki so v primeri s pristojbinami, kakor jih določa zakon z dne 3. decembra 1868, dež. zak. št. 17, in z ozirom na stroške vzdrževanja prostora, živinozdravniškega nadzorstva in z ozirom na druge stroške zelo nizki. Odsek predlaga: Zbornica priporoči predloženo tarifo. Sprejeto.

Zbornični svetnik Jernej Žitnik je poročal o prošnji J. Š. za podelitev koncesije za samostojno izvrševanje dimnikarskega obrta v ljubljanski okolici. Prosilec ima postavno predpisane zmožnosti. Gre se le za vprašanje, ali je treba v okraju ljubljanske okolice še jednega dimnikarja. V celem okraju ljubljanske okolice izvršujejo štiri dimnikarji svoj obrt; svoj sedež imajo na Vrhniki, v Šmarju, v Udmatu in pri Dev. Mar. v Polju. Nobena občina ne ugovarja podelitvi, nekatere jo pa celo priporočajo. Umestno bi bilo, da bi si okoličanski dimnikarji razdelili svoj delokrog. Z ozirom na krajevne razmere in oddaljenost stajališč dimnikarskih predlagal odsek, naj se priporoča podelitev koncesije za občine Studenec, Brezovica, Dobrova, Borovnica, Želimlje in Log. Zbornični svetnik Friderik Pauer je dejal, da imajo že sedaj štiri dimnikarji v okolici ljubljanske premalo zaslužka. Dokler se željam dimnikarjev ne ustreže, da se namreč okraj razdeli v oddelke za posamezne dimnikarje in uvede obligatorično omejevanje dimnikov, bi ne mogel podpirati predloga za pomnožitev dimnikarjev. Zbornični tajnik je omenjal, da je prositelj zmožen, da je že samostojno izvrševal dimnikarski obrt v Ribnici in Mengišu in bi se sedaj rad nastanil v Šentvidu nad Ljubljano. Županstva občin Studenec, Brezovica, Dobrova, Borovnica, Želimlje in Log so se izrekla za prositelja. Zategadelj bi bilo priporočati, da bi se mu dala pravica, v teh občinah izvrševati obrt. Poročevalec Jernej Žitnik je dejal, da se je v zadnjih letih zgradilo mnogo novih hiš, in se torej dimnikarsko delo pomnožilo; priporoča odsekovo predlog. Pri glasovanju se je sprejel nasvet Friderika Pauerja. Dalje.

Darovi.

Za stavkajoče delavce v vevški papirnici so darovali:

Delavke ljubljanske tobačne tovarne 72 K 52 v., dež. posl. kanonik Andrej Kalan 20 K, kanonik dr. Andrej Karlin 10 K, Luka Smolnikar 4 K, neimenovan 2 K, Fr. Birk 5 K, dr. Evgen Lampe nabral 38 K, neimenovana 1 K, M—c 26 v., Ljubljanska predilnica 28 K 02 v., Stirn 20 v., Črnive 1 K, Hlešč J. 20 v., najdeno 4 v., Metulj 20 v., Pance F 20 v., Vidic J. 50 v., J. Rihar 40 v., Bizlaj A. 40 v., Podkrajšek 10 v., Pleško 40 v., Trontel 50 v., Žargi J. 30 v., H. Snoj 20 v., Teran 20 v., A. Setnikar 30 v., A. Orožen 20 v., Jož. Moškerc 40 v., And. Brava 40 v., Fr. Stambri 40 v., F.

Keleh 40 v., J. Verhovec 50 v., R. Cuderman 40., M. Kočer 40 v., Janežič Avg. 20 v., Potočnik Fr. 20 v., Alojzij Zalar 30 v., Bož. Janežič 20 v., Krištofel 40 v., J. Zoran 20 v., Kuschar 20 v., Mihevc 20 v., L. Schmon 1 K, Dragar Jož. 20 v., Gomilšek 40 v., Hofer W. 1 K, Zdešar Ana 1 K 06 v., Laznik 48 v., Združnik 40 v., Pavsek Ana 2 K 31 v., več delavk 3 K 10 v., Ženko 1 K 52 v., delavci »Slov. del. stav. društva« 5 K., Bizjak 30 v., J. Merhar 30 v., Blaž 30 v., Rožanec 30 v., Kunstel 30 v., Jane 20 v., Robas 30 v., Škof 20 v., Arhar 10 v., Strukel 20 v., Dovč 20 v., Bevk 20 v., Pečnik 30 v., Peterca 20 v., Meglič 20 v., Lapanja 20 v., Maček 20 v., Snoj 20 v., Smole 20 v., Žnidaršič 30 v., Kral 20 v., Pravst 20 v., Ravnikar 20 v., Zaku 20 v., od Zavašnika 5 K 90 v., od Vebra 5 K. 92 v.

Prosimonadalnjih darov! Stavkajoče delavstvo potrebuje dejanske podpore, da zmaga v pravičnem svojem boju. Na noge vsi prijatelji slovenskega delavstva!

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 30. maja. Pogajanja v Budimpešti so se razbila. Položaj je vsled tega zelo napet. Govorica se širi, da nekateri ministri odstopijo. Ta vest je za sedaj še prezgodnja, odloči se pa o tej stvari še ta teden v posebnem ministerskem posvetu, ko se Körber vrne z Dunaja. — Poljaki zapuščajo desnico in so za večino, ki bi napravila parlament zmožen za delo. To stališče zastopajo Poljaki, ker se boje, da bi bil državni zbor razpuščen. — Baron Dipauli dela z vsemi silami nato, da se desnica ohrani, ker le tem potom je mogoče priti do sporazumljenja.

Dunaj, 30. maja. Ako se pri prvi seji državnega zbora pokaže, da parlament ne bo delal, bosta samo dve seji, potem pošlje vlada poslance domov ter najbrže poskusi s pomočjo manjšine vladati. V ta namen se bo sedanje ministerstvo preosnovalo in pride v ministerski svet tudi eden član antisemitske stranke.

Dunaj, 30. maja. Pri včerajšnji ožji volitvi v okraju Neubau je bil v prvem razredu izvoljen krščanski socialc Aborner s 517 glasovi, liberalc dr. Vogler je dobil le 462 glasov.

Budimpešta, 30. maja. Vse nade, da se mej voditelji strank tekom delegacij zjasni položaj, so šle po vodi. Čehi so pričeli po Dipaulijevem govoru računati s tem, da Dipaulijeva frakcija ne bo resno ovirala češke obstrukcije. Poljaki hočejo na vsak način, da se proračun in investicije parlamentarno rešijo. Vsled Dipaulijevega govora misli vlada zopet na razpust zbornice.

Budimpešta, 30. maja. Senzacija vzbuja odlok upravnega sodnega dvora glede ex lex položaja, ki določuje, da vlada ni imela pravice pobirati pri zastalnih davkih zamudnih obrestij, ki se morajo davkoplačevalcem vrniti ali na dobro pripisati.

Zagreb, 30. maja. Odstopivši posl. Mažuranič dobiva od svojih volilcev zaupnice.

Lviv, 30. maja. Kakor se poroča iz Kiewa, je v okrajih Kiew, Poliew, Volkynie in Kherkovce proglašeno izjemno stanje. Vsako zbiranje ljudstva je prepovedano.

Sarajevo, 30. maja. V Zeneci je silen naliv razrušil železniški most. Železniški promet mej Brodom in Sarajevom je ustavljen. Osem hiš je voda odnesla.

Belgrad, 30. maja. Kasacijsko sodišče je razveljavilo Tavšanovićevo obsodbo in odredilo novo razpravo.

Berolin, 30. maja. Vlada bode ugodila zahtevam državnega zbora, da se poslance odškoduje z dietami. Za to hoče dobiti koncesijo, da bi bile nove volitve v državni zbor vedno 14 dni po razpustitvi zbornice, ne pa kakor dosedaj po 60 do 90 dneh. Tako bi se agitacija omejevala.

Palermo, 30. maja. V afero Maffia zapleteni zloglasni zaprti bivši poslanec Palizzalo kandiduje. Radi strahu pred grozovitostimi Maffije utegne prodreti.

Pariz, 30. maja. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da Gallifet v kratkem odstopi. Ostavko objavi Waldeck-Rousseau ob enem z imenovanjem naslednika.

Pariz, 30. maja. Vojni minister Gallifet je odstopil. Predsednik republike je vsprejel njegov odstop. Za vojnega ministra je imenovan general Audres.

Bruselj, 30. maja. Po uradnih izkazih je v poslansko zbornico izvoljenih 85 katolikov, 33 krščanskih demokratov, liberalcev in radikalcev ter 33 socijalnih demokratov. Mej izvoljenimi je tudi bivši zbornični predsednik Bernaert, bivši minister Voest, vodja krščanskih demokratov abbé Daens ni izvoljen. Konečni izid volitev v senat še ni znan.

Peking, 30. maja. Diplomatiško zastopstvo se je včeraj posvetovalo o izredno nemirnem položaju. V največji nevarnosti so misijonarji in belgijski naseljenci.

Vojska v Južni Afriki.

Angleške čete 28. t. m. sicer še niso prodrle do Johannesburga, kakor se je poročalo iz Kapstadta, toda oddaljene so bile tedaj le nekaj milj od tega mesta. Angleži so tu trčili ob neznaten burski odpor, ki pa ni mnogo oviral nadaljnega prodiranja. Splošno se sodi, da ne pride na potu do Johannesburga več do nobene večje bitke in da Buri v kratkem kapitulirajo. Vendar angleški vojni urad še ne računa s to eventualnostjo, ker hoče odposlati še nadaljnjih 11.000 mož na bojišče, kjer je že sedaj baje 240.000 vojakov. V Londonu vlada zbog tega velika nejevolja in listi izražajo mnenje, da zadostuje sedanja moč tudi za slučaj, ako Buri vstrajajo do zadnjega moža in se umaknejo iz Pretorije v utrjeni Lydenburg.

London, 30. maja. „Daily News“ poroča 28. t. m. iz Laurencio-Marqueza: General Botha je došel v Pretorijo, kjer se je s Krügerjem razgovarjal o mirovnih pogojih. — „Times“ poročajo iz istega kraja: General Botha je odločno za kapitulacijo, predsednik Steyn je tudi za mir, le Krüger hoče nadaljevati vojsko. V Pretoriji prevladuje mnenje, da bo zmaga mirna stranka.

London, 30. maja. Reuterjev urad poroča iz Kapstadta 28. t. m.: Govori se, da je general French pretrgal burske zveze mej Heidelbergom in Bocksburgom, nekaj milj od Johannesburga. — Iz Pretorije poroča isti urad 29. t. m.: Angleži so danes zasedli Zeerust. Močen oddelek koraka proti Lichtenburgu.

London, 30. maja. Iz Pretorije se poroča, da je načelnik mesta Johannesburg izdal okrožnico, v kateri naroča meščanom strogo paziti, da tuji elementi kake škode ne naredijo pri zlatih rudnikih. Iz tega sklepa londonski listi, da Buri Johannesburga ne bodo branili ter da ga v kratkem zasedejo Angleži.

London, 30. maja. Roberts naznanja, da je došel v Gerniston, v predkraj Johannesburga.

London, 30. maja. Reuterjev urad poroča iz Kapstadta 28. t. m.: Aneksija Oranje-države se je danes formalno proglasila.

Pretorija, 30. maja. Predsednik Krüger je odredil tri prošnje dneve za odvrnitev vojne nesreče in ohranitev samostojnosti. — Vlada je izdala sledeče poročilo: Angleške čete so v soboto prekoračile reko Vaal. General Lemmer je bil vroč boj ob reki Klip. Pet Burov je bilo nevarno ranjenih, dva sta ujeta. Angležev je bilo 5000, Burov manj.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Trinajsto poglavje.

Nesrečni oskrbnik se je baš takrat mučil

teka in brez svežega kruha zraven. Pričakoval je zvedavo, kako se poleže oni vihar in ni mu prišlo na misel, da hrumi njemu na glavo. Ta ali oni je prehitel množico in pritekel na vse pretege sporočiti mu, kaj mu preti. Sluge je privabil hrup pred vrata; plašno so pogledali po ulici, odkoder se je bližal vrišč. V tem ko poslušajo poročila, zagledajo tudi že prve čete. Naglo sporočijo novico gospodu; a v tem, ko ta premišluje, ali in kako bi zbežal, prinese mu že drugi vest, da je prepozno. Sluge imajo komaj toliko časa, da zapro vrata. Za vrata denejo počez bruno, zapahnejo jih trdo, hitro zatvorijo okna, kakor kadar se bliža huda ura in ljudje pričakujejo toče, ki se ima vsak čas usuti. Hrup raste in grmi po zraku ter odmeva po prostornem dvorišču. V vsakem kotu hiše se sliši grozni šunder. Sredi zmedenega in strašnega hrupa leti kamenje, gosto kakor dež, ob vrata.

„Oskrbnik! Nasilnik! On, ki nas pusti stradati! Mi ga hočemo imeti živega ali mrtvega!“

Nesrečnik teka bled, brez sape iz sobe v sobo, vije roke, priporoča se Bogu in svojim slugam, naj se ne udadó in mu pomorejo do bega. A kako in kam? Brzo hiti pod streho, skozi lino pogleda plašno na ulico, kjer se tré razkačenih ljudi, in čuje tisoč glasov, ki mu želé smrt. — Ves zmešan poišče si najvarnejši in najbolj skriti kotiček. Tam se stisne skupaj, posluša, je-li se poleže grozni vik, je-li poneha nekoliko hrum. Toda rujevanje postane še huje in bolj divje, ropot se podvoji. Zona ga obide, s prsti si tišči ušesa. Nato ves iz sebe škriplje z zobmi, kremži obraz, steguje roke in tišči vrata, kakor bi hotel zabraniti naval ljudstva. Sicer pa ne vemo natanko, kaj je vse počel, ker je bil sam. Povestnica mora le ugibati; hvala Bogu, da je tega navajena!

Renzo je bil tedaj sredi največje gneče; ni ga tja porinila množica, ampak to pot navlaš se je pomešal vmes. Ko prvič sliši vpiti po krvi, zastane mu kri v žilah. Kar se tiče plenjenja, ni mogel reči, ali je to za tiste okoliščine dobro ali slabo. A misel na umor vzbudi v njem strah in grozo. Strastni ljudje so pač lahko verni. Ker so drugi strastno trdili, da je oskrbnik najbolj kriv lakote, da je isti sovražnik ubožcev, verjel je to pač tudi Renzo kot golo resnico. Vendar pa, ko je slučajno od nekaterih izmed množice na poti slišal, da bodo na vsak način skušali rešiti oskrbniku življenje, sklenil je takoj, podpirati le-té pri njih podvzetju. S tem namenom se prireje skoro do vrat, katera so ljudje obdelavali na vse mogoče načine. Ti so tolkli s kameni na žreblice ključavnice, da bi jo razbili; drugi so delali bolj umetno z železnimi koli, dleti in kladivi; drugi zopet so luščili omét od zidu s kamenjem, zlomljenimi noži, žrebliji, s palicami, z nohti celó, ker nimajo pripravnejšega orodja, so skušali premakniti opeko in narediti vrzel v zidu. Kdor ni mogel pomagati, hrabil je druge z vpitjem. A z vpitjem in suvanjem so le-ti le zavirali delo, ki uže radi tega ni šlo od rok, ker je bila prevelika gneča. Po božji volji je namreč tudi pri slabih stvarih časih taka, kakoršna je navadno pri dobrih: da so namreč tisti, ki skušajo delo pospešiti, delu največja zapreka.

Gosposka, ki je prva zvedela o tem, kar se je dogodilo, poslala je takoj po pomoč k poveljniku utrdbe, ki se je zvala po vratih Giovia. Poveljnik je poslal nekaj vojakov. Toda predno je prišlo poročilo in povelje, predno so se zbrali skupaj, napravili in odpravili, bila je hiša uže od vseh strani oblegana. Zato se ustavijo daleč strani na kraji množice. Tu je bila mešanica ljudi razne starosti in raznega spola, ki je prišla zijat. Ukaže se jim, naj se razkropé in naredé prostor, a ljudstvo odgovori z zamolkim in dolgim mrmranjem. Nihče se ne gane. Streljati na druhal se je zdelo častniku ne samo kruto, ampak tudi nevarno. S tem bi razžalil mirnejše in razdražil bolj divje; sicer pa tudi ni imel tega ukaza. Razgnati ljudi na levo in desno, preriniti se naprej in napasti one, ki so napadali, bilo bi najbolje. Toda skoro nemogoče je bilo to. Kdo ve, ali bi se mogli vojaki naprej preriti v redu in skupaj? Kaj, če bi ne mogli predreti skozi ljudstvo, temveč če bi se razkropili mej njim? Bili bi razkačenim ljudem

poveljnikova in neomahljivost vojakov je bila na videz ali pa v resnici podobna strahu. Ljudstvo, ki je stalo blizu njih, jih je ogledovalo zasmehljivo od strani. Oni, ki so stali nekoliko dalje, so se jim navlaš pačili in jih porogljivo izzivali. Drugi, ki so bili še dalje, se niti brigali niso zanje. Poveljci so meni nič tebi nič obdelovali zid, da bi preje dosegli svoj namen. Gledalci pa so jih neprenehoma bodrili s tuljenjem.

Mej temi se prikaže zoprna postava starca, kateremu se je poznalo, da je imel za sabo slabo življenje; nanj se obrnejo vse oči. Široko odpré svoje udrte, ognjene oči, nategne svoje gube in se peklensko namuzne, drži roke nad pregrešno, sivo glavo in vihti po zraku kladivo, vrvice in štiri žreblice, rekoč, da hoče s tem obesiti oskrbnika na vrata, kadar bode ubit.

„Fej! Sramota!“ blekne Renzo, katerega obide zóna. Na mnogih obrazih se je bralo, da odobrujejo starčkove besede, a Renzo dobi pogum, ko zapazi druge, katerim se je brala z obraza ista groza, ki je obšla njega. „Sramota! Ali naj postanemo rabelji? Ali naj ubijemo kristijana? Bog nam ne bo dal kruha, če doprinašamo take hudobije! Pošlje nam grom in strelo, ne pa kruha!“

„Pes! Izdajalec domovine!“ kriči proti Renzu kakor obseden eden izmed onih, ki so v hrupu mogli slišati one ponižne besede. „Le počakaj! Sluga je oskrbnikov, preoblečen v kmeta. Ogleduh je; po njem, po njem!“ Sto glasov doni naokrog: „Kaj je? Kje? Kdo? Sluga oskrbnikov! Ogleduh! Oskrbnik se je preoblekel v kmeta, da bi ušel! Kje je? Kdo? Po njem, po njem!“

Renzo obmolkne, potuhne se, rad bi se udrl v zemljo. Nekateri sosedje ga vzamejo med-se. Glasno kričé skušajo zmešati one sovražne in krvoželjne glasove. A bolj kot vse to je pomagal Renzu nov klic: „Prostor, prostor! Pomoč je tu! Prostor! Hej!“

Kaj je bilo? Dolga lestvica, katero je neslo več mož, da bi jo pristavili k hiši in splezali na okno. To bi se dalo sicer zelo lahko narediti, a težje je bilo k sreči prnesti lestvico do hiše. Nosilce na koncih in na straneh suje, rije in zavira množica, da se zibljejo sem ter tja. Jeden ima glavo mej dvema latvama, stranska droga pa nese na ramenih in ječi, kakor bi bil vprežen v jarem. Drugi vsled sunka v gneči odleti daleč od tovara ter spusti lestvico, ki pada na pleča, roke, rebra. Mislite si, kaj so rekli oni, kojih udje so to bili! Drugi dvignejo lestvico, zadenejo jo na pleča in kričé: „Pogum! Naprej!“ Osodepolna lestvica se premika naprej v ovinkih, skakajoč na ramenih. Ravno v pravem času se zmoti in razžene Renzove sovražnike; on pa izkoristi zdaj zase to zmešnjavo v zmešnjavi. Izprva se prihuli, potem si začne s komolci delati pot, da kolikor mogoče pride s kraja, kjer ni bilo varno za njegovo kožo. Sklenil je, kolikor hitro mogoče oditi iz tega hrupa in sicer zares naravnost do očeta Bonaventure.

Namah pa se prične na jednom koncu čudno gibanje in se razširi po gneči; kakor blisk leti od ust do ust glas: „Ferrer, Ferrer!“ Strmenje, radost, jeza, ljubezen, črt: vse to se h krati pojavi ob tem imenu. Jeden kriči, drugi hoče zadušiti to ime. Jeden trdi, drugi zanika, ta blagoslavlja, oni kolne.

„Ferrer je tu! — Ni res, ni res! — Dà, dà; živel Ferrer! Ta nam je dal kruh dober kup! — Ne, ne! — Tu je, v kočiji! — Kaj nas briga? Kaj ima on tu opraviti? Ne potrebujemo nikogar! — Ferrer! Ferrer! Prijatelj ubožega ljudstva! V ječo bo peljal oskrbnika! — Ne, ne; mi sami si poiščemo pravice; nazaj, nazaj! — Dà, dà, Ferrer! Naj pride Ferrer! V ječo z oskrbnikom!“

Vsi stopijo na prste ter gledajo tja, odkoder ima priti nepričakovani došlec. Ker so se vsi vzdignili, ni nikdo videl več, kakor če bi vsi mirni ostali; a je uže tako: vsi so se vzdignili.

Res se je na kraju množice, baš na nasprotni strani, kjer so bili vojaki, pripeljal v kočiji Antonio Ferrer, veliki kancelar, katerega je najbrže vest pekla, da je s svojimi predlogi ali s svojo trdovratnostjo zakrivil ali vsaj pospešil ta upor; skušal ga je tedaj pomiriti ali vsaj prepričati prehude posledice, ki se ne dadó več popraviti. Hotel je svojo priljubljenost, do katere je pri-

Pri ljudskih vstajah je vedno nekaj ljudij, ki iz prevroče strasti ali iz prenapetega prepričanja, iz hudobnega namena ali pa ker se jim dopada zmešnjava, hočejo stvari pritirati do skrajnosti. Oni stavijo in pospešujejo najbolj hudobne nasvete, vedno podpihujejo ogenj, ako opeša; za nje ni nikdar dovolj hruma. Radi bi imeli, da bi rabuke ne bilo ne konca ne kraja. Nasprotno pa je tudi vselej nekaj ljudij, ki z isto vmeno in isto stanovitostjo želé baš nasprotno. Bodisi da se potegnejo za svoje prijatelje in znanke, katerim preti nevarnost, ali pa jih žene k temu samo pobožen in prirojen strah pred krvjo in nasiljem. Bog jih blagoslovi! V obeh teh nasprotnih taborih rodé sorodna teženja na hip tudi soglasje v dejanji, ne da bi se bili somišljeniki preje dogovorili. Masa ali druhal ljudstva pa je pri takih izgredivih mešanica ljudij, ki so se slučajno strnili skupaj; in le-ta se ziblje v sredi med onima strankama in se nagiblje na to ali ono stran. V tej masi so vsi vroče krvi, nekoliko hudobni, nekoliko tudi seveda po svojih nazorih pravični; vsi hočejo videti kaj posebnega, divjajo in pomilujejo objednem, preklinjajo in obožujejo objednem, kakor baš nanese prilika, da prevlada to ali ono čustvo. Vsak trenotek bi radi videli in slišali kaj novega; kričati morajo, ploskati ali pa tuliti nad komurkolisibodi. „Živio!“, „pogine naj!“ jim je v isti sapi na jeziku. Ako se komu posreči pregovoriti jih, da dotičnik ne zasluži smrti, prepriča jih ravno takó z malimi besedami, da je vreden hvale in slave. Vsi delajo, gledajo, pomagajo, zavirajo, kakor ravno veter piše. Pripravljeni so tudi obmolkneti, če nimajo nobenega klica več ponavljati. Svoje naklepe opusté, če ni več hujskačev; razkropé se brez oporekanja, če jih k temu več soglasno svetuje. In ko se vračajo domov, izprašujejo drug drugega: „Kaj pa je bilo?“ Ker pa druhal, ki ima moč v oblasti, lahko služi temu ali onemu, skušata obe gori omenjeni stranki potegniti množico za sabo na svojo stran, da jo dobé popolnoma v oblast. Stranki ste podobni dvema sovražnima dušama, ki skušata prodreti v to ogromno telo in je oživiti. Tu je treba razširiti novice, ki najbolj netijo strast, vse gibanje izkoristiti v ta ali oni namen; tu je treba o pravem času iznajti novih govoric, ki podneté razkačenost ali pa jo ublažé, vzbudé nade in strah; tu je treba iztuhtati novih gesel, ki se bolj močno ponavljajo ter izražajo, potrjujejo in vstvarjajo ob enem želje večine v tej ali oni stranki.

Vse to smo morali povedati, da čitatelj razume, kako je v boju strank za ljudsko dobrohotnost pred oskrbnikovo hišo Antonio Ferrer s svojim prihodom namah obrnil srečo na stran mirnejših elementov. Ti so bili očitno v manjšini, in če bi pomoč prišla nekoliko pozneje, ne imeli bi več moči in pravega cilja za boj. Ferrer je bil pri množici priljubljen, ker je iznašel cenik za moko, ki je bil tako ugoden za kupce, in ker se je trdovratno upiral vsem ugovorom. Uže preje mu naklonjeno ljudstvo se zdaj še bolj navduši zanj radi prijazne zaupljivosti starčkov, ki je prišel brez straže, brez spremstva mej tako razdraženo in razburjeno ljudstvo. Čudovit učinek je imela zlasti govorica, da bode Ferrer oskrbnika odpeljal v ječo. Tako se je srd do oskrbnika v ljudstvu poleg, v tem ljudstvu, katero bi bil do skrajne divjosti razkačil, kdor bi je prijel s huda in bi mu ne hotel ničesar prav dati. Obljuba, da se oskrbnik spravi v ječo, mu je bila v zadoščenje in s to kostjo v ustih se je ljudstvo pomirilo in postalo dovetno za nasprotna čutila, ki so zavladala v kratkem pri večini izmed množice.

(Dalje prih.)

Umrli so:

28. maja Alojzij Potočnik, kotlarja sin, 17 ur. Ravnikarjeve ulice 11, življenska slabost.

V bolnišnici:

28. maja. Matevž Levstek, dninar, 60 let, bronchitis chron. — Ivan Žgavc, dninar, 46 let, encephalitis chron.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebes	Pojava oblakov
29. 9. zveč.	734,3	14,6	brezv.	oblačno	
30. 7. jut.	732,4	13,9	brezv.	oblačno	
2. 8. popol.	732,5	13,6	sl. sever.	oblačno	

Cena žitu na dunajski borzi

dné 29. maja 1900.
Za 100 kilogramov.

Pšenica za maj-juni	gl. 7.93 do gl. 7.94
„ „ jesen	„ 8.24 „ „ 8.25
Rž za maj-juni	„ 7.45 „ „ 7.50
„ „ jesen	„ 7.59 „ „ 7.60
Turšica za maj-juni	„ 5.75 „ „ 5.76
„ „ jul-avgust	„ 5.80 „ „ 5.81
„ „ sept.-okt.	„ 5.90 „ „ 5.91
Oves za maj-juni	„ 5.38 „ „ 5.40
„ „ jesen	„ 5.55 „ „ 5.56

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 20. do dné 26. maja.

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	1.28	Pšenična moka 100 kg	28.40
„ „ II. „ „	1.12	Koruzna „ „	19.00
„ „ III. „ „	0.96	Ajdova „ „	37.60
Telečje meso „ „	1.25	Fizol, liter „ „	16.00
Prasičje „ sveže „ „	1.50	Grah „ „	20.00
„ „ prek. „ „	1.53	Leča „ „	24.00
Koštrunovo meso „ „	0.80	Kaša „ „	22.00
Maslo „ „	2.00	Ričet „ „	22.00
Surovo maslo „ „	1.90	Pšenica „ 100 kg	18.40
Mast prasičja „ „	1.40	Rž „ „	16.00
Slanina sveža „ „	1.40	Ječmen „ „	15.00
„ „ prekajena „ „	1.50	Oves „ „	13.40
Salo „ „	1.20	Ajda „ „	20.00
Jajce, jedno „ „	0.16	Proso, belo „ „	20.00
Mleko, liter „ „	0.16	„ navadno „ „	15.00
Smetana, sladka liter „ „	0.80	Koruzna „ „	14.00
„ „ kislá „ „	0.80	Krompir „ „	7.20
Med „ „ kg	—	Drva, trda, m ³ „ „	—
Piškanec „ „	1.40	„ mehka „ „	—
Golob „ „	40.00	Seno, 100 kg „ „	—
Raca „ „	—	Slama „ „	—
Zajec „ „	—	Stelja „ „	—

Birmanski botri

naj si ogledajo mojo izložbo novih ur, zlataine in srebrnine

na Starem trgu št. 16.

Tu najdejo lepe, solidno in močno delane

ure

dokaj ceneje ko povsod drugje.

Eneletno jamstvo.

Srebrne ure za gospode, remt. gl. 5.60 in višje
„ „ „ „ „ 5.60 „ „
Zlate ure za dame „ „ 14.50 „ „
Nikelnate ure „ „ 3.50 „ „

Zraven primerni tok in zlate pa srebrne verižice.

Prodajam tudi 470 7-5

zlate prstane, srebrne in zlate uhane, zapestnice, ovratne verižice s križcem, sreem itd.

Vse ceneje ko drugje.

Rudolf Weber, urar v Ljubljani,
Stari trg šte. 16.

Poštne naročila se točno izvršujejo.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabi in stvarnim kazalom. — Sestavi Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krole, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

KÔPEL

Preizkušeno zdravilišče za bolezni v ledvicih, najhujših in ledvičnih, zlasti ledvičnih bolezen.
Prospekti se dobe pri ravnatelju (diabeles),
Jožne železnice postaja Polčane (Pöllschach) želene kamene, katarske in gletane in na krhju ilo.
KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.

259 b) 10-4

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

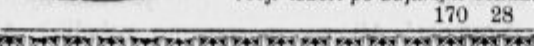
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-večji izbiri po najnižjih cenah.

170 28

Rapidol je izvrstno sredstvo za lisenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost lisenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 1 12-2
Vnanja naročila proti povzetju.

Hiša,

stoječa pri farni cerkvi v Kamniku, z dvema pravicama do drv itd., se prostovolno prodá.

Pojasnila daje **Leopold Svetec** v Kamniku. 489 3-3

Letovišče

blizu Kranja na Gorenjskem.

Podnebje planinsko, svež zrak, brez praha, izvrstna studenčnica. Mnogo lepih separiranih sob, saloni, vodovod, gorke kopeli. Hrana v hiši je dobra in po ceni.

Več se izve pri lastniku dr. Ed. Globočnik-u, okrož. zdravniku v Kranji. 462 5-4

Franc Zupan,
vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

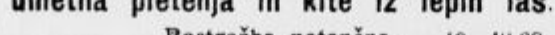
priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-39

Opozarjam

častite boterčke in boterce na mojo veliko zalogo

jako prilicnih 466 4-3

birmških daril

posebno pa priporočam fine in natančne ure, katerih

cene so jako nizke, ker sem imel priliko kupiti večje

število pravih švicarskih ur pod jako ugodno ceno.

Srebrna močna moška rem. od gl. 5.30

zlata „ ženska „ „ 5.30

naprej z jednoletnim jamstvom.

V zalogi imam tudi zraven spadajoče lepe zlate,

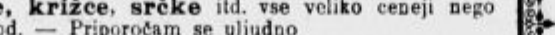
srebrne in double-verižice, uhane, zapest-

nice, križce, srčke itd. vse veliko ceneji nego

povsod. — Priporočam se uljudno

FRAN ČUDEN

urar v Ljubljani, nasproti rotovžu.

Dunajska borza.

Dne 30. maja.

Skupni državni dolg v notah „ „ 97.90

Skupni državni dolg v srebru „ „ 97.50

Avstrijska zlata renta 4% „ „ 115.75

Avstrijska krona renta 4%, 200 kron „ „ 96.95

Ogerska zlata renta 4% „ „ 115.40

Ogerska krona renta 4%, 200 „ „ 91.45

Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl. „ „ 1760-

Kreditne delnice, 160 gl. „ „ 717-

London vista „ „ 242.22

Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel. 118.30

20 mark „ „ 23.67

20 frankov (napoleonor) „ „ 19.27

Italijanski bankovci „ „ 90.70

C. kr. cekini „ „ 11.33

Dne 29. maja.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl. „ „ 168-

5% državne srečke l. 1860, 100 gl. „ „ 158.25

Državne srečke l. 1864, 100 gl. „ „ 202.25

4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron „ „ 93.60

Tisne srečke 4%, 100 gl. „ „ 138.50

Dunavske vravnave srečke 5% „ „ 250-

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

„Assicurazioni Generali“

v Trstu.

Ustanovljena l. 1831.

Ustanovna glavica K 10,500.000, vplačano K 3,150.000.

Poroštveni zaklad koncem l. 1899 čez 162 milijonov kron.

P. n. občinstvu s tem uljudno naznanjamo, da smo pričeli

zavarovanje proti tatinskemu vlamu.

Družba zavaruje proti nizkim vsakokratnim razmeram primernim premijam premičnine, ušteveši vsakovrstne denarne vrednosti proti tatinskemu vlamu in vsled tega nastalih poškodbam.

V Trstu, dné 25. maja 1900.

Centralno ravnateljstvo

c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu.

Pojasnila daje najradovoljneje glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani, Gradišče št. 4. 493 1

Kurja očesa,

trdo kožo, žulje itd. odpravi urno, brez bolečin in gotovo iz-
vrstni in v vspehih nedosegljivi Trnkoczy-jev obliž, ki je dobiti v „Fran-
čiškovi lekarni“ na Dunaji, V. 2, Schönbrunnerstrasse 107. Cena
60 kr., po pošti 65 kr., franko ter rekomandirano 80 kr. — po povzetju ali
če se denar (tudi v znamkah) naprej pošlje. Obliž za poskušajo 35, po pošti
40 kr. — **Učinek zamenjen!** — Razpošilja se točno.

V Ljubljani je dobiti v lekarni Ubald pl. Trnkoczy-ja na
Glavnem trgu št. 4. 109 20-18

Občinskega tajnika

z letno plačo 1200 kron, ki je prost vojaščine in večš slovenskega in nemškega jezika
sprejme občina Vrhnika.

Prošnje s prilogami naj se vpošljejo županstvu na Vrhniki do 10 junija 1900.

Županstvo na Vrhniki,

dné 26. maja 1900.

Gabrijel Jelovšek,
župan

488 4-2

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo**
častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“. Jako
pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno
na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à ½ litra po
konkurenčnih cenah.

Dalje 335 20-13

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109. Marije Terezije cesta št. 2. Telefon št. 109.

Dunajska borza.			
Dne 30. maja.			
Skupni državni dolg v notah	97.90	20 mark	23.67
Skupni državni dolg v srebru	97.50	20 frankov (napoleonor)	19.27
Avstrijska zlata renta 4%	115.75	Italijanski bankovci	90.70
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	96.95	C. kr. cekini	11.33
Ogerska zlata renta 4%	115.40	Dne 29. maja.	
Ogerska krona renta 4%, 200	91.45	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	168-
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1760-	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	158.25
Kreditne delnice, 160 gl.	717-	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	202.25
London vista	242.22	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	93.60
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel.	118.30	Tisne srečke 4%, 100 gl.	138.50
		Dunavske vravnave srečke 5%	250-
		Dunavske vravnave posojilo l. 1878	106-
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.20
		Prioritetne obveznice državne železnice	412.50
		„ južne železnice 3%	314.-
		„ južne železnice 5%	118.25
		„ dolenskih železnic 4%	99.50
		Kreditne srečke, 100 gl.	398.-
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	335.-
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	39.75
		Ogerskega „ „ 5	19.75
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13.-
		Rudolfove srečke, 10 gl.	63.50
		Salmove srečke, 40 gl.	175.25
		St. Genois srečke, 40 gl.	182.-
		Waldsteinove srečke, 20 gl.	178.-
		Ljubljanske srečke	48.-
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	283.50
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6290.-
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	750.-
		Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	105.-
		Splošna avstrijska stavbinska družba	172.-
		Montanska družba avstr. plan.	487.25
		Trboveljska premožarska družba, 70 gl.	415.-
		Papirnih rubljev 100	256.-

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zube pri izrebanjih, pri izžrebanju

najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trefanje.

Kulaniha izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila 22 v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,

pri katerih o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih

papirjev in vestni svati za doseg kolikor je mogoče visocaga

obvestovanja pri popolni varnosti

22 naloženih glavnice.